

Passend onderwijs West-Friesland
bestaat uit SWV De Westfriese Knoop
& SWV VO West-Friesland

Nascholingsaanbod (hoog)begaafdheid 2023-2024

In samenwerking met Cedin:

Inhoud

Basistraining hoogbegaafdheid po (herhaling)	- 3 -
Training 'coördinator hoogbegaafdheid' po	- 4 -
Werksessies beleid.....	- 6 -
Themamiddag executieve functies en hoogbegaafdheid po en vo.....	- 7 -
Kenniskring overgang po-vo	- 8 -
Themamiddag Slimme pubers	- 9 -

Basistraining hoogbegaafdheid po (herhaling)

De afgelopen 3 jaar is aan alle basisscholen de mogelijkheid geboden om zich te professionaliseren op het gebied van (hoog)begaafdheid middels (onder andere) een basistraining. Veel basisscholen hebben gebruik gemaakt van deze mogelijkheid. In het schooljaar 23-24 willen wij nieuwe leerkrachten of leerkrachten die in eerdere jaren niet konden deelnemen, ook de kans bieden deze basistraining te volgen. Dit doen we met een iets aangepaste hybride training waarvoor individueel kan worden aangemeld.

DOEL

Als leerkracht streef je naar zo passend mogelijk onderwijs voor alle leerlingen en daarmee ook voor de (hoog)begaafde leerlingen. In deze training ligt de focus op de basisondersteuning in de klas, met de volgende uitgangspunten:

- Het bieden van gelijke kansen betekent een ongelijk onderwijsaanbod;
- De leerkracht stuurt, regelt en bewaakt het welbevinden van de leerlingen en streeft naar het meest optimale onderwijsproces;
- Een goed klassenmanagement is een voorwaarde voor gedifferentieerd lesgeven.

INHOUD TRAINING

In de basistraining worden je basiskennis- en vaardigheden vergroot aan de hand van vier thema's:

- Signaleren; welke kenmerken kennen we vanuit de literatuur? Welke middelen kun je inzetten ter ondersteuning?
- Passend aanbod: een rijk aanbod is voorwaarde én gevolg. Hoe geef je binnen de reguliere groep vorm aan een passend aanbod? We gaan in op het verrijken van bestaande materialen en inrichting, en kijken naar extra materialen die je kunt inzetten. Ook kijken we hoe je vorm kunt geven aan compacten en verrijken;
- Klassenmanagement: een groep met verschillende beginniveaus vraagt iets van je klassenmanagement. Dan komt dit er voor je gevoel ook nog bij. Samen kijken we naar hoe je binnen je bestaande klassenmanagement en instructiemomenten ruimte kunt creëren om ook deze leerlingen te begeleiden;
- Coachen en begeleiden; we bespreken welke begeleidingsbehoefte deze leerlingen hebben en hoe je daar mee om kunt gaan. Ook gaan we in op het begeleiden op proces en product, en waarom dat bij (hoog)begaafde leerlingen van belang is.

Je leert tijdens de training van en met elkaar, je wisselt ervaringen uit en je kunt het geleerde direct in de praktijk toepassen, met als doel de basisondersteuning in de klas te versterken.

ORGANISATIE/PLANNING

Bijeenkomst 1 – signaleren Maandag 2 okt 2023 15.00 – 17.00 uur op locatie
E-learning 1: Deelnemer doorloopt individueel een e-learning en voert in de praktijk de opdracht uit

Bijeenkomst 2 – Passend aanbod Maandag 6 nov 2023 15.00 – 16.30 uur **online**
E-learning 2: Deelnemer doorloopt individueel een e-learning en voert in de praktijk de opdracht uit

Bijeenkomst 3 – Klassenmanagement Maandag 11 dec 2023 15.00 – 16.30 uur **online**
E-learning 3: Deelnemer doorloopt individueel een e-learning en voert in de praktijk de opdracht uit

Bijeenkomst 4 – Coachen en begeleiden Maandag 22 jan 2024 15.00 – 17.00 uur op locatie

N.B. de E-learning modules vragen ongeveer een tijdsinvestering van 1 uur en kunnen op een zelfgekozen moment worden doorlopen door de deelnemer.

Adviseur: Dhr. [Martijn Nouwens](#), Cedin

Max. aantal deelnemers: 20

Doelgroep: leerkrachten po (die in eerdere jaren nog niet de basistraining met hun schoolteam hebben gevolgd).

Locatie 2 fysieke bijeenkomsten: MFA De Kreek, Meetketting 1-3, Zwaag

Training 'coördinator hoogbegaafdheid' po

Tijdens de training Coördinator hoogbegaafdheid krijg je in korte tijd veel tools in handen om een start te maken met de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen en/of bij te dragen aan schoolontwikkeling op dit thema. De belangrijkste onderwerpen die nodig zijn om te starten met de thematiek komen aan bod. De coördinator hoogbegaafdheid beschikt over de handvatten om op beleidsmatig niveau een start te maken met (hoog)begaafdheid. Hoe de rol precies wordt ingevuld is afhankelijk van de situatie en de school.

OVER DE TRAINING

Talentvolle en hoogbegaafde leerlingen hebben andere onderwijsbehoeften. Tijdens deze training leer je hoe je beter afstemt op deze onderwijsbehoeften. Je kennis wat betreft het leren en de leerbehoeftes van hoogbegaafde én begaafde leerlingen wordt vergroot en verbreed. Je krijgt zicht op hun leerstijl, leerbehoeftes, leerdoelen en je krijgt handvatten hoe het leerstofaanbod kan worden afgestemd op de (hoog)begaafde leerling. Ook wordt ingegaan op de attitude van de leerkracht, de leerkrachtvaardigheden die belangrijk zijn in het lesgeven van onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen en hoe aan deze leerlingen passend onderwijs kan worden geboden. Tevens krijg je zicht op wat belangrijk is in de ondersteuning van leerkrachten die werken met (hoog)begaafde leerlingen.

Na het volgen van deze training:

- Ben je op de hoogte van de opvattingen over (hoog)begaafdheid en weet je wat de kenmerken zijn.
- Ken je de mogelijkheden (incl. het aanbod aan verrijkmateriaal) om in te spelen op de behoeften van hoogbegaafde leerlingen
- Beschik je over de vaardigheden om hierover te communiceren in het team, met ouders en met de leerlingen zelf
- Kun jij de rol van coördinator hoogbegaafdheid binnen jouw school of stichting vervullen. Een leuke nieuwe dimensie in je vak!

INHOUD TRAINING

De training bestaat uit 6 bijeenkomsten van 3 uur. Hierbij wordt ingegaan op de onderstaande punten:

Passend onderwijs

- Je bent bekend met de belangrijkste theorie over de definitie van (hoog)begaafdheid;
- Je bent in staat een eigen visie (verder) te ontwikkelen over (hoog)begaafdheid;
- Je hebt handvatten gekregen om deze kennis eigen te maken voor de inzet in hun specifieke praktijksituatie.

Passend signaleren

- Je kent de algemene kenmerken die kunnen duiden op een hoge begaafdheid.
- Je bent op de hoogte van enkele gangbare signaleringsprotocollen.
- Je bent op de hoogte van diverse signaleringsinstrumenten zoals SiDi po en DHH.
- Je bent in staat om het geleerde toe te passen in de contacten met collega's.
- Je kent de VWL en weet wanneer je die kunt inzetten.

Slimme jonge kinderen

- Je bent op de hoogte van de gangbare theorie van kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong.
- Je kent de risico's van een misinterpretatie bij sociaal emotionele uitingen van kinderen.
- Je hebt kennis van mogelijkheden voor verrijking.
- Je kunt een plan van aanpak schrijven voor een beredeneerd aanbod in groep 1 en 2.

Passend aanbod groep 3 t/m 8

- Je weet wat het belang is van compacten van de leerstof en kent manieren en hulpmiddelen om de leerstof te compacten.
- Je kent de valkuilen bij compacten.
- Je weet wat verrijken is, wat de invalshoeken daarvoor kunnen zijn en wat de rol van de leraar daarbij is.
- Je bent op de hoogte van de meest gebruikte materialen die momenteel beschikbaar zijn.

- Je kent manieren om verrijking, zowel inhoudelijk als organisatorisch een structurele plek te geven binnen een school.

Onderpresteren

- Je weet wanneer er gesproken wordt over onderpresteren.
- Je kunt onderscheid maken tussen relatief en absoluut onderpresteren.
- Je hebt inzicht gekregen in de termen denkluï – faalangst – demotivatie en de relatie tussen deze drie.
- Je kent de profielen van Betts en Neihart.
- Je hebt inzicht gekregen in het Flow model van Csikszentmihaly en je kunt dit vertalen naar een plan van aanpak voor een onderpresterende leerling.
- Je hebt praktische voorbeelden gekregen voor het aanbod gebaseerd op het aanleren van vaardigheden.
- Je bent op de hoogte van enkele interventiemogelijkheden.

Schoolontwikkeling

- Je weet de voor- en nadelen van plusgroepen/verbredingsklassen en kan die verbinden met de eigen schoolsituatie,
- Je kunt een mening vormen over fulltime HB-afdelingen.
- Je kent de inhoud van de integrale aanpak.
- Je kunt een beschrijving maken van de huidige en de wenselijke situatie op je school.

ORGANISATIE/PLANNING

- Bijeenkomst 1: 26 sept 2023, 15.00-17.30 uur
- Bijeenkomst 2: 7 nov. 2023, 15.00-17.30 uur
- Bijeenkomst 3: 12 dec. 2023, 15.00-17.30 uur
- Bijeenkomst 4: 23 jan. 2024, 15.00-17.30 uur
- Bijeenkomst 5: 5 mrt 2024, 15.00-17.30 uur
- Bijeenkomst 6: 16 apr. 2024, 15.00-17.30 uur

Adviseur: [Corine Breuring - van Grinsven](#), Cedin

Max. aantal deelnemers: 20 – 25

Doelgroep: Deze training is bedoeld voor leerkrachten, intern begeleiders en directieleden in het basisonderwijs.

Locatie: MFA De Kreek, Meetketting 1-3, Zwaag

Werksessies beleid

In twee sessies voor directeuren, intern begeleiders en HB coördinatoren/specialisten wordt de (gewenste) situatie voor de eigen school beschreven op het gebied van onderwijs en ondersteuning aan (hoog)begaafde leerlingen en wordt deze vertaald naar concrete aandachtspunten voor team- en schoolontwikkeling en het (her)schrijven van een beleidsplan hoogbegaafdheid in de eigen school.

DOEL:

Het versterken van de basis-, breedte- en diepteondersteuning door:

- de (gewenste) situatie voor de eigen school te beschrijven;
- deze te vertalen naar concrete aandachtspunten voor team- en schoolontwikkeling;
- het (her)schrijven van het beleidsplan hoogbegaafdheid in de eigen school met o.a. aandacht voor differentiatie, compacten en verrijken, versnellen, plusklas en zorg.

WERKWIJZE/ UITVOERING:

Van te voren worden de deelnemers gevraagd een inschatting te maken van hoe ver ze zijn met het beleid op hoogbegaafdheid: grotendeels op orde, deels op orde of nog nauwelijks op orde.

De werksessies worden begeleid door 3 adviseurs. We starten met een korte gezamenlijke inleiding, waarin het activiteitenprogramma van de subsidieregeling wordt toegelicht door het samenwerkingsverband. Vervolgens gaan we in verschillende groepen praktisch aan de slag met twee interactieve werkvormen:

Kaderen en kansen

"Ondersteuning voor hoogbegaafde leerlingen". Hoe was het, hoe is het nu, waar willen we naar toe? In maximaal 9 groepen kunnen de deelnemers met elkaar uitwisselen en good practices delen en worden zij aangezet tot nadenken over hun eigen situatie.

Schrijven en schaven

Aan de hand van een aantal kernpunten kunnen de deelnemers onder begeleiding van een adviseur met hun eigen school- of beleidsplan aan de slag om de kernpunten te checken, aan te vullen, te beschrijven of te herschrijven. Dit gebeurt in drie groepen (grotendeels op orde, deels op orde of nog nauwelijks op orde) aan de hand van een door ons verstrekte checklist. Nadruk ligt naast de beschrijving op de concrete vertaalslag: hoe zie je dat in de klas terug?

De deelnemers ontvangen per school een reader met werkvormen om in het team aan de slag te gaan.

De tweede bijeenkomst betreft een terugkombijeenkomst. Het beleid staat netjes op papier, maar hoe zie je dat in de praktijk terug? Hoe krijg je je team mee? In een interactieve sessie van twee uur wordt dit onderwerp uitgediept. We zoomen in op de pedagogisch-didactische, inhoudelijke en organisatorische knelpunten die je tegen kunt komen in een team en geven tips op welke manier je hier in je team aandacht aan kunt besteden.

ORGANISATIE/PLANNING

- Bijeenkomst 1: 9 okt 2023, 9:00-12:00 uur
- Bijeenkomst 2: 29 jan 2024, 15:00-17:00 uur

Adviseurs: [Ragnild Zonneveld](#) , [Martijn Nouwens](#) en [Manon Hof](#), Cedin

Max. aantal deelnemers: 90

NB deze sessie doe je als school, per school kunnen er maximaal drie teamleden deelnemen.

Doelgroep: directeuren, intern begeleiders, specialisten hoogbegaafdheid

Locatie: wordt later bekend gemaakt

Themamiddag executieve functies en hoogbegaafdheid po en vo

"Hoogbegaafde leerlingen hebben slechte executieve functies." Is dat zo? En wat zijn executieve functies eigenlijk? Omdat goede executieve functies en vaardigheden in belangrijke mate bijdragen aan het schoolsucces, is het nodig dat je als leerkracht weet waar we het precies over hebben en hoe je ze het beste kunt ondersteunen.

DOEL

Het doel van de themamiddag is om docenten, leerkrachten, HB specialisten en intern begeleiders / ondersteuningscoördinatoren van kennis en praktische handvatten te voorzien als het gaat om executieve functies en hoogbegaafdheid.

WERKWIJZE/UITVOERING

In deze bijeenkomst van 3 uur bekijken we de executieve functies specifiek in het thema hoogbegaafdheid. Na een korte opfrissing van de kennis over executieve functies en zelfregulatie, gaan we in op de relatie tussen IQ, hoogbegaafdheid en executieve functies. We bespreken de knelpunten en mogelijkheden in je aanbod. Ook gaan we specifiek in op de werkhouding en taakgerichtheid bij hoogbegaafde leerlingen en hoe je de leerlingen kunt begeleiden in school.

ORGANISATIE/PLANNING

Adviseur: [Ragnild Zonneveld](#), Cedin

Max. aantal deelnemers: 20

Datum: donderdag 23 november van 15.00 -17.00 uur.

Doelgroep: Leerkrachten en docenten, HB specialisten, intern begeleiders en ondersteuningscoördinatoren en -medewerkers in po en vo.

Locatie: tenzij anders vermeld MFA De Kreek, Meetketting 1-3, Zwaag

Kenniskring overgang po-vo

De overgang van PO naar VO is een belangrijke stap in de ontwikkeling bij alle kinderen. Zeker bij hoogbegaafde kinderen is het belangrijk deze overgang goed voor te bereiden en de overdracht goed vorm te geven. In deze kenniskring kijken we wat er al gebeurt en waar mogelijkheden liggen om de overgang zo soepel mogelijk kunnen laten verlopen.

DOEL

Het doel van de kenniskring is halen en brengen: vanuit de eigen ervaringen en kennis van de deelnemers en adviseur kijken we naar dat wat al gebeurt en dat wat nog verbetering behoeft.

WERKWIJZE/UITVOERING

In deze kenniskring van 3 uur gaan we in op de overgang naar het VO. Wat zijn - naast de kerndoelen - vaardigheden die nodig zijn om het VO succesvol te doorlopen? We bekijken waar voor hoogbegaafde kinderen vaak knelpunten ontstaan. Ook bespreken we wat je kunt doen als leerlingen de groep 8 lesstof al beheersen, of juist in resultaten achterblijven. Daarnaast bespreken we vervroegde doorstroom naar het VO. Wat zijn aandachtspunten? Ook bekijken we een aantal mogelijke flexibele vormen. Daarna gaan we specifiek in op de overdracht. Wat zijn belangrijke zaken om te bespreken? We bespreken hoe je de ouders hierin kunt betrekken. Aan de hand van een checklist bekijken we hoe de overdracht op dit moment verloopt en waar nog verbetermogelijkheden liggen.

ORGANISATIE/PLANNING

Adviseur: [Ragnild Zonneveld](#), Cedin

Max. aantal deelnemers: 20

Datum: Woensdag 17 januari van 14:30-17:30 uur

Doelgroep: Leerkrachten van groep 8, docenten/mentoren vo, HB-specialisten, intern begeleiders en ondersteuningsmedewerkers vo.

Locatie: MFA De Kreek, Meetketting 1-3, Zwaag

Themamiddag slimme pubers

“Help de hoogbegaafde puber het onderwijs door.”

Dat hoogbegaafdheid geen garantie is voor schoolsucces weten we inmiddels. Ervaringen – of juist gemiste ervaringen - op school kunnen er voor zorgen, dat een hoogbegaafde puber vastloopt. Voeg daarbij de ontwikkelingsfase die alle pubers doormaken - de zoektocht naar je eigen identiteit, de sociale druk vanuit de groep, de ontwikkeling van executieve functies – en je begrijpt dat het best een uitdaging kan zijn voor de slimme puber, maar ook voor jou als professional.

DOEL

Het doel van deze bijeenkomst is dat je weet wat mogelijke knelpunten zijn en hoe je de leerling het beste kunt ondersteunen.

WERKWIJZE

In deze bijeenkomst van 3 uur gaan we in gesprek over bekende knelpunten voor hoogbegaafde pubers, hun ouders en hun leerkrachten/docenten. We kijken naar hoe je de leerling daarbij goed kunt ondersteunen, en waar je misschien beter los kunt laten. Ook gaan we in op de intense emoties en sociale strubbelingen waar deze kinderen – en hun leerkrachten/docenten – mee te maken hebben.

ORGANISATIE/PLANNING

Adviseur: [Ragnild Zonneveld](#), Cedin

Max. aantal deelnemers: 20

Datum: Woensdag 13 maart van 14:30-17:30 uur

Doelgroep: Leerkrachten bovenbouw po, docenten/mentoren vo, HB-specialisten, intern begeleiders en ondersteuningsmedewerkers vo.

Locatie: MFA De Kreek, Meetketting 1-3, Zwaag